

Vereniging van

Beleggers voor

Duurzame

Ontwikkeling

Commissie Corporate Governance
het Secretariaat,
p/a Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Kenmerk: 602/2003/ps

Datum: donderdag 4 september 2003

Geachte leden van de Commissie,

Met genoegen heeft de VBDO kennis genomen van het concept van de Nederlandse Corporate Governance Code ('de Conceptcode') dat de Commissie in juli van dit jaar heeft gepubliceerd. Graag maakt de VBDO gebruik van mogelijkheid te reageren op de inhoud van deze Conceptcode.

Uitgangspunt voor de VBDO in onderstaande reactie is de vraag of de Conceptcode een stimulerend effect heeft op de ontwikkeling van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (duurzaam ondernemen). Waar dat dit naar de mening van de VBDO niet of onvoldoende het geval is doet zij aanbevelingen voor verbetering.

Tussen Corporate Governance en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO of ook duurzaam ondernemen genoemd) liggen duidelijke relaties. De samenleving verleent ondernemingen een 'license to operate' mits zij naar verwachting bijdragen aan het welzijn en de welvaart van uiteenlopende stakeholders. De maatschappelijke rol van ondernemingen staat voortdurend ter discussie maar is recent meer in de belangstelling gekomen. Oorzaken daarvan zijn de globalisering en de effecten daarvan op mens en milieu en meer recent het financiële beheer bij (grote) ondernemingen. Dit heeft al langer geleid tot de roep om een betere en meer op de moderne tijd toegesneden corporate governance. Met de financiële schandalen is deze roep in een stroomversnelling terechtgekomen.

Het wekt bij de VBDO daarom verbazing dat de Commissie in haar taakopdracht het maatschappelijk verantwoord ondernemen 'wegdefinieert': "...omdat de invalshoek van de kapitaalmarkt centraal staat" (Annex 2, p35). Alhoewel de Conceptcode

Postbus 504, 4100 AM Culemborg

Markt 7, 4101 BW Culemborg

Telefoon: 0345-532653

Fax: 0345-510053

Postbank 6890957

K.v.K. Amsterdam 40538.966

E-mail: info@vbdo.nl

Web: www.vbdo.nl

aan de ontwikkeling van het maatschappelijk verantwoord ondernemen ook in deze vorm een positieve bijdrage zal leveren, gaat zij op een aantal essentiële punten voorbij aan de noodzaak tot een bredere invulling dan alleen de financiële, juist in het belang van die kapitaalmarkt! Het is dan ook de vraag of de Conceptcode daarmee het vertrouwen van de kapitaalmarkt voldoende kan terugwinnen als zij niet tegelijk aandacht vraagt voor alle belangrijke risico's. De Commissie stelt ook zelf dat het voor de kapitaalmarkt van direct belang is dat niet alleen de financiële belangen maar ook andere belangen door de besturen van ondernemingen worden afgewogen.

In dat licht acht de VBDO het wenselijk dat de definitieve Corporate Governance code ook de best practices meeneemt op het snijvlak van corporate governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Best practices die allemaal reeds (internationaal) praktijk zijn.

De VBDO had graag gezien dat de Commissie deze PPP benadering (people, planet, profit) in haar taakopdracht had meegenomen. Juist vanuit de invalshoek van de kapitaalmarkt is het in het kader van risicobeheersing van belang naast 'profit' ook te kijken naar de elementen 'people en planet'. Recent is dat nog eens uitvoerig gedocumenteerd rond het thema broeikasewffect door Ceres en IRRC (zie Cogan, Juni 2003). Het streven naar rentabiliteit en continuïteit voor de onderneming op de langere termijn wordt door de Commissie regelmatig aangevoerd als taak van het ondernemingsbestuur. Juist daarvoor is echter een bredere kijk van het ondernemingsbestuur gewenst dan alleen de financiële. Voor een goed zicht op de toekomst van een bedrijf is ook inzicht nodig in de kennis, de innovatiekracht, de strategie, de integriteit en ook andere risico's dan alleen financiële- of markt risico's.

De VBDO is van mening dat de keuze van de Commissie om de kapitaalmarkt als uitgangspunt te nemen te begrijpen en te onderschrijven is, echter dan zal die kapitaalmarkt (het stelsel van ondernemingen en kapitaalverschaffers) wel verder moeten kijken dan alleen het functioneren van de financiële stromen. Vanuit de VBDO leidt dit tot de volgende kanttekeningen bij de Conceptcode:

Ad Preambule:

Het zou hier op zijn plaats zijn dat de definitieve Code een verwijzing opneemt naar de relatie tussen corporate governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen in de geest van het bovenstaande: Juist vanuit de invalshoek van de kapitaalmarkt is het in het kader van risicobeheersing van belang naast 'profit' ook te kijken naar de elementen 'people en planet' door daarover te rapporteren en daarover verantwoording af te leggen aan de aandeelhouders (Scheepens en Kim, augustus 2003). Het verdient verder aanbeveling dat bij het voorstel van de Commissie voor het instellen van een klein panel (punt 7) bij de samenstelling van dit panel ook deskun-

V
B
D
O

digheid aanwezig is op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen in relatie tot corporate governance.

AD I.1.5 en I.1.6

Gezien de wenselijkheid van lange termijn waarde creatie door ondernemingen acht de VBDO het van belang dat ondernemingsbesturen juist over de factoren die hierop van invloed zijn rapporteren. Wereldwijd wordt de GRI standaard hiervoor als leidend gezien. Steeds meer financiële instellingen waarderen de governance van ondernemingen mede op de beschikbaarheid van deze informatie (White, juli 2003). De VBDO beveelt aan hiernaar op deze, of een andere plek, een verwijzing op te nemen.

AD I.1.3.

Genoemd wordt hier de wenselijkheid van een gedragscode als intern risicobeheersings- en controlesysteem. De VBDO zou hier aan willen toevoegen de eisen waaraan deze gedragscode dient te voldoen wat betreft inhoud (conform OESO richtlijnen) en wat betreft controle op naleving.

AD II.2

Het verdient aanbeveling dat minstens één lid van de raad van commissarissen relevante kennis en ervaring heeft opgedaan op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zoals bij bedrijven als Shell, AstraZeneca en GlaxoSmithKline al wordt toegepast kunnen personen met een gespecialiseerde MVO ervaring extra waarde toevoegen aan de Raad van Commissarissen, zeker in combinatie met een MVO-Commissie. Dit kan daarom zondermeer gerekend worden tot een bestaande best practice bepaling. Mensen met minder zakelijk traditionele achtergrond als de publieke sector, vrijwilligersorganisatie, milieu, gezondheidszorg, consumentenorganisaties en/of andere NGO's hebben vaak ervaring in het managen van complexe en grote organisaties. Zij kunnen voor de RvC een waardevolle toevoeging zijn in termen van begrip van de externe omgeving en in termen van risicobeheersing wanneer het gaat om MVO problematiek. Een bijkomend voordeel van deze benadering is dat de groep van potentiële leden van RvC's hierdoor groter wordt. Dit kan een oplossing zijn voor het veel gehoorde argument dat de beperking van het aantal commissariaten een schaarste zou uitlokken in de 'vijver van te selecteren commissarissen'.

AD II.4

De Commissie onderscheidt drie kerncommissies van de raad van commissarissen. Naar de mening van de VBDO behoort bij dit punt de MVO-Commissie (commissie voor maatschappelijk verantwoord ondernemen) als 'best practice

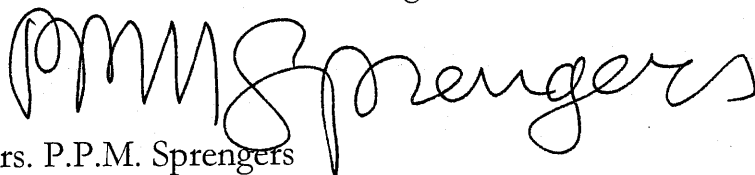
bepaling' te worden opgenomen. Steeds meer bedrijven gaan over tot de instelling van een dergelijke commissie zo blijkt uit een recente inventarisatie van Henderson (Henderson Mei 2003). Ook deze MVO-Commissie kan daarom zondermeer gerekend worden tot de reeds bestaande best practice bepalingen die navolging verdient door bedrijven waarvoor dit relevant is. De MVO-Commissie houdt toezicht op de risicobeheersings en controlesystemen ten aanzien van MVO-aspecten en de verantwoording daarover aan de aandeelhouders.

AD III

Het beter faciliteren van proxy voting is een noodzakelijke voorwaarde. Waarschijnlijk dat dit in EU verband opgepakt kan worden. Bij 'proxy voting' stemmen zijn twee type markten te definiëren, share blocking markten en record date markten. Bij record date markten wordt een momentopname gemaakt van de aandelen die de belegger in depot heeft, daarover heeft de belegger vervolgens stemrecht. Bij share blocking markten kan de belegger stemrecht uitvoeren met als automatisch gevolg dat de aandelen een tijd lang geblokkeerd zijn. Deze blokkade kan tot weken oplopen. Buiten Europa is het fenomeen share blocking onbekend, Binnen Europa zijn alleen UK, Ierland Noorwegen en Spanje geen share blocking markten. Share blocking beperkt de liquiditeit significant en belemmert de uitvoering van het beleggingsbeleid. Partijen die dagelijkse liquiditeit aan hun klanten bieden of voor hun beleggingsbeleid vereisen zullen beperkt zijn bij het gebruik van stemrecht in share blocking markten. Administratief is de oplossing mogelijk, net zoals bij ex-dividend gaan, kan een aandeel ex-stemrecht gaan. Bij dividend werkt de moment opname probleemloos. VBDO stelt voor om over te gaan op het Angelsaksische systeem van een record date markt.

Tot zover de kanttekeningen en aanbevelingen van de VBDO bij de Conceptcode. Gaarne ben ik bereid deze punten nader met u te bespreken.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Beleggers
voor Duurzame Ontwikkeling

drs. P.P.M. Sprengers
directeur

Bijlage

De VBDO (www.vbdo.nl)

De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) vertegenwoordigt de belangen van duurzame beleggers. Zij doet dat onder ander door in dialoog te gaan met de grote beursgenoteerde ondernemingen met als doel het te stimuleren tot meer duurzaam ondernemen.

Bronnen:

- *Cogan D.G., Juni 2003: Corporate Governance and Climate Change: Making the connection.*
- *White, juli 2003: Corporate Governance and Corporate Sustainability Reporting: a vital link in 21st century accountability*
- *Henderson Global Investors, mei 2003: Governance for corporate responsibility: The role of non-executive directors in environmental, social and ethical issues.*
- *Scheepens W., Kim R. augustus 2003: Verantwoord ondernemen onderbelicht (in FD van 26 augustus 2003).*

